

การเก็บรักษารถยนต์ของทางราชการ

จัดทำโดย นางสาวรังสิมา ภูแปง นิติกรชำนาญการ

วุฒិการศึกษาศาสตร์บัณฑิต เนติบัณฑิตไทย

ศิลปศาสตรบัณฑิต การศึกษามหาบัณฑิต

ตรวจแก้ไขโดย นายอำนาจ สนิท ผู้อำนวยการกลุ่ม

บริหารงานบุคคล

วุฒิการศึกษาศาสตร์บัณฑิต นิติศาสตรมหาบัณฑิต

การศึกษาศาสตรบัณฑิต ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 (นครสวรรค์
อุทัยธานี)

1 เมษายน – 15 พฤษภาคม 2554 เป็นช่วงปิดภาคเรียนทำให้ข้าราชการครุมีโอกาสดำเนินการพักร้อนหรือเดินทางท่องเที่ยวกันบ้างหลังจากตรากตรำทำงานหนักกันมาตลอดทั้งภาคเรียน แต่โรงเรียนค่อนข้างจะเจียบอาจมีเฉพาะผู้ที่มาอยู่เวรหรืออยู่ยามดูแลทรัพย์สินของทางราชการเท่านั้น ซึ่งบางโรงเรียนอาจมีรถยนต์ของทางราชการและมีปัญหาในเรื่องการเก็บรักษา ซึ่งเรื่องนี้เคยมีคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยไว้เป็นแนวทางให้ตระหนักถึงว่าถ้าหากรถยนต์ดังกล่าวเกิดการสูญหายจะมีผลกระทบต่อกระเทือนถึงข้าราชการที่เกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง ลองมาทำความเข้าใจกับคำพิพากษาดังต่อไปนี้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 362/2549 กรณีเป็นเรื่องที่ผู้ฟ้องคดีเป็นประชาสัมพันธ์จังหวัด ได้ขออนุญาตผู้ว่าราชการจังหวัดนำรถยนต์ของสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดไปเก็บรักษาที่บ้านพักของตนเป็นครั้งคราวเนื่องจากเห็นว่า การจอดรถยนต์ในบริเวณศาลากลางจังหวัดอาจเกิดการสูญหาย เพราะมีบริเวณกว้างและมีคนมากในยามวิกาล ต่อมารถยนต์คันดังกล่าวถูกขโมยไปในขณะที่จอดไว้บริเวณหน้าบ้านพักของผู้ฟ้องคดี กรมประชาสัมพันธ์ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ฟ้องคดีได้รายงานการสอบสวนต่อกระทรวงการคลัง (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2) ซึ่งกระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีที่ผู้ฟ้องคดีนำรถยนต์ไปเก็บรักษาที่บ้านพักของตนในลักษณะเป็นประจำทุกวันเป็นเวลานาน เป็นการฝ่าฝืนระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 ประกอบกับสถานที่ที่นำรถไปเก็บ

รักษานั้นไม่มีรั้วรอบขอบชิดเป็นทางสาธารณะที่ประชาชนและบุคคลโดยทั่วไปสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ ถือว่าผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงมีคำสั่งตามความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ให้ผู้ฟ้องคดีชดเชยค่าสินไหมทดแทน แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนได้รับอนุญาตให้นำรถยนต์คันดังกล่าวไปจอดเก็บที่บ้านพักตามระเบียบแล้ว ประกอบกับการจอดและเก็บรักษาได้ดำเนินการดูแลเยี่ยงวิญญูชนจะพึงรักษาทรัพย์สินของตน จึงไม่ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหาย

วินิจฉัยว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้ขออนุญาตผู้ว่าราชการจังหวัดนำรถยนต์ของสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดไปเก็บรักษาที่บ้านพักของผู้ฟ้องคดีเป็นครั้งคราว เนื่องจากเห็นว่าการจอดรถยนต์ไว้บริเวณศาลากลางจังหวัดอาจเกิดการสูญหาย เพราะบริเวณศาลากลางจังหวัดมีบริเวณกว้างและมีคนมากในยามวิกาล ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดได้อนุญาตตามที่ขอ แต่ผู้ฟ้องคดีกลับนำรถยนต์ของทางราชการไปเก็บรักษาที่บ้านพักของตนในลักษณะเป็นประจำทุกวันเป็นเวลานาน จนเป็นเหตุให้รถยนต์ของทางราชการ ถูกขโมยไปในขณะที่จอดไว้บริเวณบ้านพักของผู้ฟ้องคดี ซึ่งขัดกับบันทึกขออนุญาตและไม่ใช่เป็นการนำรถไปเก็บรักษาที่อื่นชั่วคราวตามที่กำหนดไว้ในข้อ 16 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 ประกอบกับสถานที่ที่นำรถยนต์ไปเก็บรักษาไม่มีรั้วรอบขอบชิดเป็นเส้นทางสาธารณะที่บุคคลทั่วไปสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ ไม่ได้เป็นที่โหล่งส่วนตัวและไม่ได้มีการจัดเวรยาม ซึ่งผู้ฟ้องคดีน่าจะจะได้คาดเห็นความ ไม่ปลอดภัยในการเก็บรักษารถยนต์คันดังกล่าว จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีมีความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการกระทำละเมิดต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.462/2551 ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีเป็นพนักงานเทศบาลสามัญได้รับอนุญาตให้ไปราชการโดยใช้รถยนต์ของทางราชการเป็นพาหนะในการเดินทางและได้จอดรถยนต์ไว้บริเวณหน้าบ้านพัก แต่ปรากฏว่าในวันรุ่งขึ้นรถยนต์คันดังกล่าวได้สูญหายไป เทศบาลนครนครสวรรค์ (ผู้ถูกฟ้องคดี) จึงมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าสินไหมทดแทนแก่ทางราชการตามราคารถยนต์หลังหักค่าเสื่อมราคาแล้ว แต่ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

วินิจฉัยว่า การที่ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุญาตให้ใช้รถยนต์ของทางราชการเป็นพาหนะในการเดินทางไปราชการ ผู้ฟ้องคดีจึงย่อมต้องดูแลรักษาและระมัดระวังทรัพย์สินของทาง

ราชการมิให้สูญหายเป็นพิเศษยิ่งกว่ากรณีปกติทั่วไป การที่ผู้ฟ้องคดีได้จอร์ดยนต์ของทางราชการไว้ นอกบริเวณหน้าบ้านพักของตนเอง โดยมีเหตุเพียงเพราะภายในบ้านพักมีสิ่งของกีดขวางจนไม่มีบริเวณเพียงพอที่จะจอร์ดยนต์ ซึ่งโดยสามัญสำนึกของบุคคลทั่วไปย่อมเห็นได้ว่าการจอร์ดยนต์ภายในบ้านย่อมปลอดภัยมากกว่าจอร์ดยนต์ไว้ภายนอกบ้าน เว้นแต่ภายในบ้านไม่ได้สร้างที่จอร์ดยนต์ไว้หรือไม่มีบริเวณที่จะจอร์ดยนต์ได้อย่างแน่แท้ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าบริเวณภายในบ้านพักของผู้ฟ้องคดีมีพื้นที่สำหรับจอร์ดยนต์ได้ เพียงแต่ไม่มีสิ่งของกีดขวางไว้เท่านั้น ซึ่งผู้ฟ้องคดีสามารถเคลื่อนย้ายสิ่งของดังกล่าวออกไปอันอยู่ในวิสัยที่จะกระทำได้ แต่ผู้ฟ้องคดีได้เลือกที่จะเสี่ยงภัยโดยคาดการณ์จากสภาพแวดล้อมภายนอกว่าการจอร์ดยนต์ไว้ภายนอกบ้านมีความปลอดภัยเพียงพอ ดังนั้นการที่ผู้ฟ้องคดี นำรายนต์ของทางราชการไปจอร์ดยนต์ไว้ภายนอกบ้าน แทนที่จะจอร์ดยนต์ในบ้านจึงถือได้ว่าเป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จำต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 549/2551 ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 7 ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาให้ใช้รายนต์คู่เพื่อการเดินทางไปปฏิบัติราชการ โดยนำรายนต์คู่มาจอร์ดยนต์ไว้ที่บ้านพักของผู้ฟ้องคดี โดยนาย พ. ลูกจ้างประจำเป็นพนักงานขับรถรายนต์และผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ควบคุมรายนต์ ต่อมา นาย พ. ได้นำรายนต์ไปใช้ปฏิบัติราชการแต่หลังสิ้นสุดเวลาราชการ นาย พ. ไม่ได้ นำรายนต์คู่มาเก็บรักษาที่บ้านของผู้ฟ้องคดี แต่ขับรถรายนต์คันดังกล่าวไปประสบอุบัติเหตุ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2) มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินร่วมกับนาย พ. ในอัตราร้อยละห้าสิบของจำนวนค่าเสียหายภายในกำหนด ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขออนุญาตใช้รายนต์และขออนุญาต นำรายนต์มาเก็บรักษาไว้ที่บ้านพักของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบควบคุมดูแลการเก็บรักษารายนต์ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีทราบว่า นาย พ. ไม่นำรายนต์มาเก็บรักษาไว้ที่บ้านพักของผู้ฟ้องคดีในเวลาอันสมควร ผู้ฟ้องคดีก็ได้ติดตามรายนต์คันดังกล่าวตามสมควร ซึ่งแม้ผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่าได้ใช้ความพยายามติดตามโดยการโทรศัพท์ฝากข้อความไปยังเพจเจอร์ของนาย พ. แต่เมื่อไม่ได้รับการติดต่อกลับ ผู้ฟ้องคดีก็ต้องใช้ความพยายามขวนขวายติดตามว่านาย พ. นำรายนต์คู่ไปใช้ที่ใดโดยสอบถามจาก

บุคคลที่ใกล้ชิดหรือบุคคลที่นาย พ.อาศัยอยู่ด้วย หรือแม้ข้อเท็จจริงจะเป็นไปตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าในระหว่างเวลานั้นมีฝนตกหนักและน้ำท่วมไม่สามารถนำรถยนต์ออกไปได้ก็ตาม ผู้ฟ้องคดีก็สามารถใช้โทรศัพท์ในการแจ้งเหตุต่อผู้ที่เกี่ยวข้องให้ทราบได้ แต่ผู้ฟ้องคดีกลับอ้างว่าตนมีอาการอ่อนเพลียจากการรับประทานยา จึงทำให้เกิดอาการง่วงนอนและเข้านอนพักผ่อนโดยมิได้เอาใจใส่ในการติดตามรถยนต์ผู้คันดังกล่าวกลับคืนมาให้เพียงพอตามวิสัยและพฤติการณ์ที่ผู้ควบคุมดูแลรถยนต์จะพึงกระทำและมีได้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ จนเป็นเหตุให้นาย พ. นำรถยนต์ผู้ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวจนประสบอุบัติเหตุในเวลาต่อมา ถือว่าความเสียหายส่วนหนึ่งเกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้ฟ้องคดีในการควบคุมดูแลรถยนต์ของทางราชการ ผู้ฟ้องคดีจึงต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการด้วย ดังนั้นคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ที่ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการในอัตราร้อยละห้าสิบของจำนวนค่าเสียหาย จึงชอบด้วยกฎหมาย

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดดังกล่าวคงจะพอทำให้เข้าใจได้บ้างแล้วว่าผลกระทบต่อข้าราชการหรือผู้เกี่ยวข้องกรณีนำรถยนต์ของทางราชการไปเก็บรักษาไว้ที่อื่นที่ไม่ใช่สถานที่ที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 กำหนดไว้ แล้วรถยนต์ดังกล่าวเกิดการสูญหาย ถือว่าเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ

